

Schriftlezing: Jesaja 56:1-8; Openbaring 3:7-13

Tekst: Jesaja 56:3-5

Lb. 1:1,2,3,4

Ps. 7:1,5,7

Ps. 25:6,7

Ps. 113:1,2,3

Lb. 21:1,3,6,7

Gehouden te: Baflo, 17-10-10 (9.30 u.)

Thema: Een dorre boom? Nee, wees welkom en vruchtbaar in Gods koninkrijk!

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

Hoe kijken wij aan tegen ongehuwde mannen en vrouwen in de gemeente? Bekijken we alleenstaande zusters van boven de 35 - ik noem maar een leeftijd – als oude vrijsters? En zeggen we van alleenstaande broeders van dezelfde leeftijd: "Er zit ja helemaal geen vrouwenvlees aan..." Hoe weet u dat?

Treffen we met zulke uitspraken of met een dergelijke houding deze broeders en zusters niet heel pijnlijk in hun hart en hun bestaan voor God? Laten we ons dat goed realiseren. Ons harde oordeel over een ander zou wel eens als een boemerang op onszelf kunnen terugslaan.

Gaan we als getrouwd stel wel eens samen op bezoek bij een alleenstaande broeder of zusters? Het kan ook een weduwe of weduwnaar zijn.

"Het is toch veel gemakkelijker, als jij bij ons komt. Jij bent toch alleen en jij kunt gaan en staan waar je wilt. Dan kun je ook mooi bij ons oppassen" Als we nog in de kleine kinderen zitten althans.....

Wat vindt u van zo'n gedachtegang en zo'n houding? Heel herkenbaar, nietwaar?!

Nog een andere vraag stel ik. Deze: Hoe kijken alleenstaande / alleengaande mensen, ongehuwd of niet meer gehuwd, tegen zichzelf aan? Wat zien zij als hun rol en taak in de gemeente en in Gods koninkrijk?

Vind je jezelf soms toch niet een beetje zielig? Of in elk geval incompleet? En heb je op gezette tijden last van enige minderwaardigheidsgevoelens? Naast de pijn en de worsteling van je onvervulde verlangens.

Straal je dit uit? Of wil je ook gewoon jezelf zijn met je worstelingen? Jezelf zijn als waardevol mens met een waardevol leven voor God. Laat je je inspireren door de woorden van Paulus, die ronduit zegt, dat het goed is om, net als hij, ongetrouwd te zijn omwille van de zaak van de Heer. (1 Kor. 7)

Kunt u makkelijk zeggen, dominee! U bent getrouwd, hebt kinderen en kleinkinderen. Inderdaad, ik weet niet uit eigen ervaring wat het is om alleen te blijven, ongehuwd en kinderloos. Voorzichtig zijn dus in wat je zegt in de preek!

Dit is de derde preek in mijn serie rond huwelijk en seksualiteit. Daarin past het zeker ook om na te denken over de rol van ongehuwden – in de breedste zin – in de

kerk en het koninkrijk van God. We hebben in onze gemeente een aanzienlijk aantal van zulke broeders en zusters.

Hoe hebben we samen – ongehuwd en gehuwd – een plaats in Gods gemeente? En wat zegt de Bijbel daar zelf over?

We kiezen ons uitgangspunt in de woorden van onze tekst. Ongetwijfeld een merkwaardig stukje van de Bijbel. Over vreemdelingen en eunuchen. Hebben we die dan in ons midden?

Laten we wel wezen, in Israël keken de mensen er nog vreemder tegen aan dan wij aankijken tegen allochtonen, outlaws en homo's. Hun denkwereld was nog sterker bepaald door huwelijk en kinderen krijgen en een naam tot in verre geslachten dan bij ons.

Daarom laat God de HEER ook voor deze mensen zijn boodschap van redding en heil horen, met het oog op zijn koninkrijk, dat komt.

Gods boodschap is:

Een dorre boom? Nee, wees welkom en vruchtbaar in Gods koninkrijk!

1. de HEER bemoedigt,
2. de HEER stimuleert,
3. de HEER belooft.

1. De HEER bemoedigt

"De redding die ik breng is nabij en weldra openbaar ik mijn gerechtigheid."

Dat zegt God de HEER bij monde van Jesaja tegen zijn volk. Deze woorden uit vers 1 van ons hoofdstuk zijn kenmerkend voor alle profetieën in deze omgeving. Breed en uitbundig klinkt de boodschap van Gods heil in deze hoofdstukken.

Die boodschap van redding staat op de vaste grond van het lijden van de Dienaar van de HEER, Jezus Christus, onder woorden gebracht in het aangrijpende hoofdstuk 53.

De HEER zet van nu af aan de redding heel breed aan. Met het oog op zijn komende koninkrijk. Het betekent voor Israël en voor Jeruzalem het einde van de periode van onvruchtbaarheid en weduwschap in de ballingschap.

Hoor bij voorbeeld de eerste woorden van Jesaja 54.

*"Jubel, onvruchtbare vrouw,
jij die nooit een kind hebt gebaard;
breek uit in gejuich en gejubel,
jij die geen weeën hebt gekend.*

*Want – zegt de HEER –,
de kinderen van deze verstoten vrouw
zullen talrijker zijn dan die van de gehuwde." (Jes. 54:1)*

Deze woorden hebben heel duidelijk betekenis voor onze tekst.

Gods gerechtigheid en Sions redding worden in de nieuwe tijd hierin zichtbaar, dat zulke onvruchtbare, kinderloze mensen door de HEER niet worden behandeld als pari-a's, uitgestotenen of gefrustreerde mensen.

Zo hoeven ze zichzelf ook niet te voelen. Maar ze worden door God zelf bemoedigd en opgeroepen tot een sprankelende vreugde, net als Jeruzalem in de dagen na de ballingschap.

De nodiging tot het heil klinkt breed en wereldwijd, wordt ons duidelijk in Jesaja 55. Gods heil herstelt alles en doorbreekt grenzen en denkpatronen van mensen. Mensen die apart stonden ten opzichte van Gods gemeente – zonder een volwaardige plaats daar, ook naar Gods eigen beschikking – horen nu de boodschap: 'De redding die ik breng is nabij, ook voor u.'

In dat verband noemt de HEER in vers 3 van Jesaja 56 dan twee bijzondere groepen: de vreemdelingen en de eunuchen, de buitenlanders en de mensen – mannen vooral – die onvruchtbaar gemaakt waren.

Beide groepen bevonden zich helemaal aan de rand van het kerkelijke leven in Israël. Echt apartheid dus.

Dat had te maken met de heiligheid van de HEER en van zijn volk. God wilde niet dat zijn volk te maken kreeg met dorheid en dood. Dat past niet bij hém, de God van het leven.

De heftige bepaling van Deuteronomium 23:2 staat in dat kader. Het gaat daar over mannen die onvruchtbaar geworden of onvruchtbaar gemaakt zijn. Door een ongeluk of opzettelijk. "*Zij mogen niet deelnemen aan de dienst van de HEER.*" Heeft God bepaald. Een heel radicale en heel pijnlijke regel.

'Eunuch' noemt de NBV deze mensen. 'Ontmande' staat er in de vertaling NBG51.

Het gaat daar dus om mannen, die onvruchtbaar gemaakt zijn, niet geschikt voor het huwelijk. Mannen die dus geen vader kunnen worden.

Eunuchen dienden vaak aan de hoven van koningen in het oosten. Ze waren nog al eens bewaker van de harem van de koning. Zo komen we ze bij voorbeeld tegen in het verhaal van Ester.

Vaak heel begaafde mensen, op hoge posten. Maar nageslacht kregen ze nooit. Dat kon niet. In Israëls paleizen zullen ze ook geleefd hebben. Salomo had ze nodig voor zijn haremgedoe: 1000 vrouwen.

Het is zo faliekant in strijd met Gods boodschap van leven, heil en heiligheid.

En neem maar gerust aan dat de doorsnee Israëliet met een heel scheef oog naar zulke eunuchen heeft gekeken. Zeker de vromen, die het met de geboden en de dienst van de HEER serieus namen. Ze voelen weerstand, misschien zelfs walging. Dat zouden wij ook voelen.

Dat heeft op hun beurt deze eunuchen weer gestoken. In elk geval, wanneer zij ondanks hun situatie toch van harte de HEER wilden dienen. Het moet hun enorm pijn gedaan hebben.

Die pijn en teleurstelling klinken door in de woorden: "*Ik ben maar een dorre boom.*" Bijna alle andere mannen en vrouwen sluiten een huwelijk en krijgen kinderen. Ik niet.

Ze achtten zichzelf dor, een boom die niet bloeit en geen vruchten draagt. En de mensen om hen heen keken ook zo naar hen en behandelden hen op een dergelijke manier.

En ze hadden geen plaats in de gemeente van Israël. Ze mogen niet deelnemen aan de dienst van de HEER. Hoe schrijnend! En dan ook nog met de nek aangekeken worden.....

En als we aannemen dat zulke eunuchen ook vaak vreemdelingen waren, buitenlanders, binnengehaald om dienst te doen in het paleis..... Dubbel buitengesloten. Je zult het maar meemaken. Je zult maar zo zijn.....

We proberen de lijn even door te trekken naar vandaag, naar onze situatie in de kerk en de samenleving van 2010. Dat kan nooit één op één. Dat snapt u. Eunuchen zoals toen kennen wij niet in de gemeente. Vreemdelingen ook niet. In sommige zusterkerken in de grote steden wel. Hoe weten zij zich daar welkom en aanvaard als medechristen? Een belangrijk punt.

Wij kennen wel ongehuwde broeders en zusters in de gemeente. Mensen die niet tot een huwelijk gekomen zijn. Wellicht ook niet kunnen komen. Mensen die geen vader of moeder worden of kunnen worden op natuurlijke manier.

Bekijken wij zulke medegelovigen soms niet op dezelfde manier als de Israëliet de eunuch bekeek en benaderde? En bevestigen wij deze broeders en zuster niet zo maar in het idee: 'Ik ben een dorre boom'? Ik met mijn onvruchtbare leven? Ik die niet pas in het stramien: verliefd, verloofd, getrouwd.

"Ik ben maar een dorre boom." Onvruchtbaar. Dat kan in onze tijd gebeuren als gevolg van zware chemokuren in de strijd tegen allerlei vormen van kanker.

En je kunt als man of als vrouw echt onvruchtbaar zijn. Wat een moeite en strijd geeft dat.

En dan de homofiele broeders en zusters, met hun eigen strijd en intense worsteling. Tegen wat voor goedbedoelde, maar o zo pijnlijke adviezen en oordelen kunnen zij niet oplopen. In de maatschappij en helaas ook in de kerk. 'Je kunt immers niet trouwen, op de manier zoals God bedoelt.'

En als je niet ten huwelijk wordt gevraagd, ondanks je sterke verlangen naar een partner. Soms komen de muren op je af. Hoort God mijn gebeden dan niet?

"Ik ben maar een dorre boom." Dat is een woord midden uit het leven.

Maar luister nu eens goed naar wat de HEER hier zegt. Hij neemt bij monde van Jesaja die woorden over en zegt:

"En laat de eunuch niet zeggen:

'Ik ben maar een dorre boom.'"

De HEER kent die woorden en gedachten en gevoelens. Dat is al een geweldige bemoediging. "Denk dat niet," zegt God. "Want voor mij is dat niet zo. Voor mij zijn zulke onvruchtbaar geachte mensen niet onvruchtbaar voor mijn koninkrijk.

Nee, mijn heil staat klaar voor zulke dor geachte mensen. De redding, die ik breng is nabij. Juist ook voor hen."

De tijd breekt aan dat zelfs de vreemdelingen en de eunuchen volop mogen delen in mijn heil, in Jezus Christus.

Het wachten is hooguit nog op de nieuwe tijd, de eeuw van de Messias en de Heilige Geest. Verwacht die tijd met vreugde en volharding. En wees blij om het geluk, dat God je toezegt en aanreikt in het evangelie.

De HEER bemoedigt u.

Een dorre boom? Nee, wees welkom en vruchtbaar in Gods koninkrijk!

2. De HEER stimuleert

God de HEER belooft ook de eunuchen zijn heil en zegen. De inhoud van die belofte staat in vers 5. Daar gaan we in het derde punt nader op in.

Eerst maakt de profetie duidelijk dat die boodschap van God niet voor alle onvruchtbare mannen (en vrouwen) zondermeer geldt. Evenmin als de redding alle mensen hoofd voor hoofd bereikt.

Het geldt voor mensen die zich in geloof aan de HEER verbonden hebben. Die van harte de HEER willen dienen, ook als is hun lichaam geschonden.

"Want dit zegt de HEER:

*De eunuch die mijn sabbat in acht neemt,
die keuzes maakt naar mijn wil,
die vasthoudt aan mijn verbond,
hem geef ik....." (Jes. 56:4)*

Het in acht nemen van de sabbat was het meest in het oog springende punt van Israëls godsdienst in het Oude Testament. Naast de viering van Pesach. De rust van de sabbat was voor buitenlanders herkenbaar. Ze mochten daar ook in delen, net als de dieren.

Het was ook één van de punten, waar het volk het meest de hand mee lichtte, met alle gevolgen van dien, ook in sociaal opzicht. De profeten waarschuwen er streng tegen. Ook de generatie van na de terugkeer uit de ballingschap had er last van. Lees het indringende en ontdekkende hoofdstuk 58 van Jesaja maar.

De HEER heeft de sabbat gemaakt om de mens, voor zijn leven en zijn vrijheid. Hij hoeft en mag geen slaaf van zijn werk worden.

Er zijn eunuchen, die dat beseffen en in praktijk brengen, ziet de HEER tot zijn grote vreugde. Zij komen trouw tot de dienst aan de HEER – voor zover ze kunnen, uiter-aard. Hun hart is de HEER volkomen toegewijd. En hun dagelijkse leven laat dat zien. Ze houden vast aan mijn verbond. Dat onderscheidt hen, zo lijkt het, van anderen die wel in volle rechten tot de gemeente van de HEER mogen komen.

In deze beschrijving van vrome eunuchen zit ook een duidelijke aansporing voor hen en al de anderen. Ik koppel het vast aan de eerste woorden van ons hoofdstuk:

"Dit zegt de HEER:

*Handel rechtvaardig, handhaaf het recht;
de redding die ik breng is nabij,
en weldra openbaar ik mijn gerechtigheid.*

*Gelukkig de mens die zo handelt,
het mensenkind dat hieraan vasthoudt;
hij neemt de sabbat in acht en ontwijdt hem niet,
hij weerhoudt zijn hand van het kwaad." (Jes. 56:1,2)*

Deze opdracht en stimulans komen tot heel het volk van God. Ze vinden al gehoor bij sommige eunuchen, zegt de HEER.

De oproep en aansporing uit Jesaja 56:1 vertonen overeenkomst met de boodschap van Johannes de Doper en van de Heer Jezus zelf aan het begin van zijn optreden.

"Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is nabij!" (Mat. 3:2; 4:17)

De redding die God brengt en zijn koninkrijk hebben alles met elkaar te aken. Verbindende schakel is onze Heer Jezus Christus.

God neemt op de boodschap van Johannes en Jezus hier al een voorschot. De redding is nabij en bereikt ook de ongedachte groepen. Mensen voor wie in de wet van Mozes het volle heil nog gesloten was: de vreemdelingen en de eunuchen, de onvruchtbaar gemaakte mensen, mannen vooral.

Die belofte van redding is dé stimulans om het met de geboden van de HEER heel serieus te nemen. Want zo spreekt de HEER in zijn verbond. Het geldt in de volle breedte voor ieder die het hoort: de gehuwden en de ongehuwden; de kinderrijke en de kinderloze gezinnen.

Allen worden aangespoord tot vroomheid tot een gelovig leven in dienst van de HEER. Ieder op zijn eigen plek en met zijn eigen mogelijkheden. Dat kan nog wel eens een hard gevecht worden, waarbij het aankomt trouw aan de HEER omwille van zijn koninkrijk.

Een dorre boom? Nee, wees welkom en vruchtbaar in Gods koninkrijk!

3. De HEER belooft

De belofte van de HEER voor de godvrezende eunuch is de aankondiging van een geschenk van blijvende waarde. De HEER zegt:

*"... hem geef ik iets beters dan zonen en dochters:
een gedenkteken en een naam in mijn tempel
en binnen de muren van mijn stad.
Ik geef hem een eeuwige naam,
een naam die onvergankelijk is."* (Jes. 56:5)

Voor de doorsnee Israëliet betekende het hebben van zonen en dochters het hebben van een naam. Het was de grote wens van alle vaders en moeders, dat die lijn van geslachten zich zou uitstrekken tot in de verre toekomst. Tot in eeuwigheid, zo gezegd.

Dat was niet verkeerd. Want op die manier bouwt God de HEER zijn volk, naar zijn belofte aan Abraham en zijn nageslacht. Immers een kerk van enkel ongehuwden is na maximaal een eeuw uitgestorven. Over en uit!

Maar de HEER maakt duidelijk dat een lange, ononderbroken geslachtslijn voor hem toch niet het één en het al is. En dus ook niet voor zijn volk en zijn gemeente.

De Israëliet vond het verschrikkelijk, als zijn geslachtslijn doodliep, doordat je geen zonen kreeg. Je naam en je toekomst waren dan helemaal weg.

Maar de HEER begint in Jesaja 56 duidelijk te maken, dat hij werkt aan een volk waarin niet de bloedband of het hebben van kinderen doorslaggevend is. In de gemeente van Christus worden allerlei muren en banden doorgebroken voor die ene band van het geloof in Jezus Christus.

Daarom zegt de HEER aan alle onvruchtbare mensen een naam toe die beter is dan zonen en dochters. Een gedenkteken en een naam in mijn tempel.

[Hebreeuws: jad washem. Ook de naam van het herinneringspark voor de Holocaust bij Jeruzalem. Komt hier vandaan.]

Denk hierbij niet aan een inscriptie in de muur van de tempel, of een monument van kostbaar materiaal. We moeten het geestelijk verstaan.

De HEER belooft de eunuchen, de onvruchtbare mensen, binnen zijn huis, in zijn gemeente veel invloed en betekenis. Niet voor even, maar voor de lange duur. Een eeuwige naam.

Die naam is in de eerste plaats de naam van: kind van God. Hun naam is rechtstreeks verbonden met de HEER zelf in zijn huis. Zij mogen naam gaan maken als bijzondere hovelingen in het hemelse paleis, in de dienst van de HEER. Daar hadden ze eerst geen toegang en geen plaats, Deut. 23:2. Let wel!

Nu zal er tot in verre geslachten met eer over hen gesproken worden.

Wilt u voorbeelden?

De eerste persoon komt uit de Bijbel zelf. Het is *"een Ethiopiër ..., een eunuch, een hoge ambtenaar van de kandake, de koningin van Ethiopië, die belast was met het beheer van haar schatkist."* (Hand. 8:27)

Filippus kwam hem tegen op aanwijzing van God de HEER zelf. Hij was in Jeruzalem geweest om daar God te aanbidden. En zal niet verder gekomen zijn dan de voorhof van de heidenen. En nu zit hij op de terugweg in de profetie van Jesaja te lezen. Ook niet toevallig! Filippus verkondigt hem Jezus vanuit Jesaja 53 over het lam, dat geslacht is. Hij komt tot geloof.

Hij zal bij het verder lezen ook ons tekstgedeelte tegengekomen zijn. Hoe bemoedigend voor hem! Hij vraagt Filippus, als hij water ziet: *"Kijk, water! Waarom zou ik niet gedoopt kunnen worden?"* (Hand. 8:36)

Natuurlijk mag hij gedoopt worden, want hij gelooft in Jezus Christus.

Deze Ethiopische eunuch een dorre boom? Nee, zegt de Heer, wees welkom en vruchtbaar in Gods koninkrijk. En je krijgt een naam die eeuwig is.

Nog iemand? Calvijn. Wel getrouwd geweest. Eén kind overleden. Verder geen lijfelijk nageslacht. Maar een naam beter dan die van zonen en dochters. Wij weten ons als gereformeerde christenen allemaal kinderen en erfgenamen van hem.

We hoeven niet zover terug te gaan. Want we kennen allemaal wel mensen in onze omgeving of in de kerk die, hoewel ongehuwd of kinderloos, veel betekenen voor de gemeenschap van de kerk. En de kinderen van de kerk zijn hun kinderen... Hun gebed, hun geloof, hun liefde voor de Heer, wat betekenen die veel voor anderen. Ze hebben een naam beter dan zonen en dochters.

Ja, de HEER zegt hun een naam toe die onvergankelijk is.

Hoog worden zulke broeders en zusters vereerd met de gaven van de Geest uit het koninkrijk der hemelen. We moeten zuinig op hen zijn. En zij moeten zich niet zielig voelen of zich opsluiten in hun eenpersoonshuishoudens. Daar is de gemeente van Christus niet voor.

U mag vruchtbaar zijn in Gods koninkrijk en door de Heer gezegend. Hovelingen in het hemelse paradijs. Kostbare mensen met uw eigen leven.

We zijn aan elkaar gegeven in de gemeente: de ongehuwden en de gehuwden, mensen met en mensen zonder kinderen.

Het komt voor ons allen aan op geloof in God en in de Heer Jezus Christus.

De verhoogde Heer zegt het zelf in zijn brief aan de gemeente van Filadelfia:

"Wie overwint maak ik tot een zuil in de tempel van mijn God. Daar zal hij voor altijd blijven staan."

Dat is authentieke uitleg en toepassing van de belofte van onze tekst. En Jezus vervolgt:

"Ik zal op hem de naam schrijven van mijn God en van de stad van mijn God, het nieuwe Jeruzalem dat bij mijn God vandaan uit de hemel zal neerdalen, en ook mijn eigen nieuwe naam." (Opb. 3:12)

Voor allen geldt dan ook:

"Wie oren heeft, moet horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt." (Opb. 3:13)

De Geest zegt: 'Een dorre boom? Nee, wees welkom en vruchtbaar in Gods koninkrijk!'

Amen